

Předmluva aneb Proč je Memorix anatomie revoluční učebnice?	XII
Jak MEMORIX ANATOMIE vypadá	XIV
Jak MEMORIX ANATOMIE používat	XV
Poděkování všem, kteří pomohli vytvořit Memorix anatomie	XVI
Poděkování iDNES.cz	XVII
Poděkování studentským organizacím	XVIII
Memorix tým	XX

1

Obecná anatomie

1

1 Anatomie – Tělověda	2	8 Polohy a směry lidského těla	9
2 Termíny, zkratky a česko-slovenský anatomický slovník	3	9 Části lidského těla a typologie postavy	10
3 Histologie – Mikroskopická anatomie	4	10 Krajiny lidského těla	11
4 Embryologie – Vývojová anatomie	5	11 Eponyma – anatomické termíny dle osobnosti	12
5 Anatomie dítěte	6	12 Otázky a obrázky k opakování	14
6 Anatomické změny v pubertě	7	13 Poděkování recenzentům a použitá literatura	16
7 Roviny a čáry lidského těla	8		

2

Kostra

17

1 Obecná část	18	5 Ossa membri superioris – Kostí horní končetiny	42
2 Cranium – Lebka	21	5.1 Clavicula – Kliční kost (kliček)	42
2.1 Os frontale – Čelní kost	22	5.2 Scapula – Lopatka	43
2.2 Os occipitale – Týlní kost	23	5.3 Humerus – Pažní kost	44
2.3 Os sphenoidale – Klínová kost	24	5.4 Ulna – Loketní kost	45
2.4 Os parietale – Temenní kost	26	5.5 Radius – Vřetenní kost	46
2.5 Os temporale – Spánková kost	27	5.6 Ossa manus – Kostí ruky	47
2.6 Os ethmoidale – Čichová kost	30	6 Ossa membri inferioris – Kostí dolní končetiny	48
2.7 Concha nasalis inferior – Dolní nosní skořepa	30	6.1 Pelvis – Pánev	49
2.8 Os lacrimale, os nasale, vomer – Slzní, nosní a radičná kost	31	6.1.1 Os coxae – Pánevní kost	50
2.9 Os zygomaticum – Licní kost	31	6.2 Femur – Stehenní kost	52
2.10 Os palatinum – Patrová kost	32	6.3 Patella – Česka	53
2.11 Maxilla – Horní čelist	33	6.4 Tibia – Holenní kost	53
2.12 Mandibula – Dolní čelist	34	6.5 Fibula – Lýtková kost	54
2.13 Os hyoideum – Jazykka	35	6.6 Ossa pedis – Kostí nohy	54
2.14 Lebka novorozence	35	7 Obrázky s popisem	57
2.15 Antropometrické posouzení lebky	36	7.1 Lebeční spodina	57
3 Columna vertebralis – Páteř	37	8 Tabulky	58
3.1 Vertebrae cervicales – Krční obratle	38	8.1 Průchody v lebce a jejich obsah	58
3.2 Vertebrae thoracicae – Hrudní obratle	39	8.2 Útvary na horní končetině	60
3.3 Vertebrae lumbales – Bederní obratle	39	8.3 Útvary na dolní končetině	62
3.4 Os sacrum et coccygis – Křížová kost a kostrč	40	9 Otázky a obrázky k opakování	64
4 Thorax – Hrudník	41	10 Poděkování recenzentům a použitá literatura	66

3

Kosterní spoje

67

1 Obecná část	68	6 Juncturae membri inferioris – Spojení na dolní končetině	82
1.1 Obecná stavba kloubu	69	6.1 Articulatio sacroiliaca – Křížokýčelní kloub	82
2 Juncturae cranii – Spojení na lebce	72	6.2 Synarthroses cinguli pelvici – Plynulá spojení pletence dolní končetiny	82
3 Juncturae columnae vertebralis – Spojení na páteři	73	6.3 Articulatio coxae – Kýčelní kloub	83
3.1 Articulationes columnae vertebralis – Klouby páteře	74	6.4 Articulatio genus – Kolenní kloub	84
4 Juncturae thoracis – Spojení na hrudníku	75	6.5 Articulatio tibiofibularis – Lýtkoholenní kloub	86
5 Juncturae membri superioris – Spojení na horní končetině	76	6.6 Membrana interossea cruris a syndesmosis tibiofibularis	86
5.1 Articulatio sternoclavicularis – Klíčohrudní kloub	76	6.7 Articulationes pedis – Klouby nohy	86
5.2 Articulatio acromioclavicularis – Nadpažkoclíčekový kloub	76	6.7.1 Nožní klenba	86
5.3 Articulatio humeri (glenohumeralis) – Ramenní kloub	77	7 Tabulky	90
5.4 Articulatio cubiti – Loketní kloub	78	7.1 Pohyby hlavy, krku a čelistního kloubu (svaly)	90
5.5 Articulatio radioulnaris distalis a syndesmosis radioulnaris	79	7.2 Pohyby končetin (rozsahy)	91
5.6 Articulatio radiocarpalis – Zápěstní kloub	79	7.3 Pohyby horní končetiny (svaly)	92
5.7 Articulationes manus – Klouby ruky	80	7.4 Pohyby dolní končetiny (svaly)	93
		8 Otázky a obrázky k opakování	94
		9 Poděkování recenzentům a použita literatura	96

1 Obecná část.....	98	8.3 Musculi antebrachii – Svaly předloktí.....	136
2 Musculi cranii – Svaly hlavy.....	102	8.3.1 Svaly předloktí – přední skupina.....	137
2.1 Musculi faciei – Mimické (výrazové) svaly.....	102	8.3.2 Svaly předloktí – boční skupina.....	139
2.2 Musculi masticatorii – Žvýkáci svaly.....	108	8.3.3 Svaly předloktí – zadní skupina.....	140
2.3 Fascie hlavy.....	109	8.4 Musculi manus – Svaly ruky.....	142
3 Musculi colli – Svaly krku.....	110	8.4.1 Svaly ruky – svaly tenaru (palcová skupina).....	143
3.1 Musculi colli superficiales – Povrchové krční svaly.....	111	8.4.2 Svaly ruky – svaly hypotenaru (malíková skupina).....	144
3.2 Musculi suprahyoidei – Nadjazykové svaly.....	112	8.4.3 Svaly ruky – musculi interossei et lumbricales.....	145
3.3 Musculi infrahyoidei – Podjazykové svaly.....	113	8.5 Vaginae tendinum membri superioris.....	146
3.4 Musculi scaleni – Kloněné svaly.....	114	8.6 Fascie horní končetiny.....	147
3.5 Musculi colli profundi – Hluboké krční svaly.....	115	9 Musculi membri inferioris – Svaly dolní končetiny.....	148
3.6 Fascia cervicalis – Fascie krku.....	115	9.1 Svaly kyčelního kloubu.....	148
4 Musculi dorsi – Svaly zad.....	116	9.1.1 Svaly kyčelního kloubu – přední skupina.....	149
4.1 Svaly zad – povrchová vrstva (spinohumerální svaly).....	117	9.1.2 Svaly kyčelního kloubu – zadní skupina.....	150
4.2 Svaly zad – druhá vrstva (spinokapulární svaly).....	118	9.2 Musculi femoris – Svaly stehna.....	152
4.3 Svaly zad – třetí vrstva (spinokostální svaly).....	118	9.2.1 Svaly stehna – přední skupina.....	153
4.4 Musculi dorsi proprii – Hluboké zádové svaly.....	119	9.2.2 Svaly stehna – mediální skupina.....	154
4.5 Fascie zad.....	123	9.2.3 Svaly stehna – zadní skupina.....	155
5 Musculi thoracis – Svaly hrudníku.....	124	9.3 Musculi cruris – Svaly bérce.....	156
5.1 Svaly hrudníku – torakohumerální svaly.....	125	9.3.1 Svaly bérce – přední skupina.....	157
5.2 Vlastní (autochtonní) svaly hrudníku.....	126	9.3.2 Svaly bérce – boční skupina.....	157
5.3 Diaphragma – Bránice.....	127	9.3.3 Svaly bérce – zadní skupina.....	158
5.4 Fascie hrudníku.....	127	9.4 Musculi pedis – Svaly nohy.....	160
6 Musculi abdominis – Svaly břicha.....	128	9.4.1 Svaly nohy – zadní skupina.....	161
6.1 Svaly břicha – přední skupina.....	128	9.4.2 Svaly nohy – palcová skupina.....	161
6.2 Svaly břicha – boční skupina.....	129	9.4.3 Svaly nohy – malíčková skupina.....	162
6.3 Svaly břicha – zadní skupina.....	130	9.4.4 Svaly nohy – střední skupina.....	162
6.4 Fascie břicha.....	130	9.4.5 Svaly nohy – musculi interossei et lumbricales.....	163
7 Diaphragma pelvis – Pánevní dno, svaly pánevního dna.....	131	9.5 Vaginae tendinum membri inferioris.....	164
7.1 Fascie pánve.....	132	9.6 Fascie dolní končetiny.....	165
8 Musculi membri superioris – Svaly horní končetiny.....	133	10 Otázky a obrázky k opakování.....	166
8.1 Svaly ramene a lopatky.....	133	11 Poděkování recenzentům a použitá literatura.....	168
8.2 Musculi brachii – Svaly paže.....	134		

1 Obecná stavba trávicího systému.....	170	6.2 Jejunum et ileum – Lačník a kyčelník.....	190
2 Cavitas oris – Ústní dutina.....	172	7 Intestinum crassum – Tlusté střevo.....	191
2.1 Bucca – Tvář.....	172	7.1 Caecum – Slepé střevo.....	192
2.2 Labia oris – Rty.....	173	7.1.1 Appendix vermiformis – Červovitý přívěsek.....	193
2.3 Gingiva – Dásně.....	173	7.2 Colon – Tračník.....	193
2.4 Dentes – Zuby.....	174	7.2.1 Colon ascendens – Vzestupný tračník.....	193
2.5 Lingua – Jazyk.....	176	7.2.2 Colon transversum – Příčný tračník.....	194
2.6 Palatum – Patro.....	178	7.2.3 Colon descendens et sigmoideum – Sestupný a esovitý tračník.....	194
2.6.1 Palatum durum – Tvrdé patro.....	178	7.3 Rectum – Konečník.....	195
2.6.2 Palatum molle – Měkké patro.....	179	8 Hepar – Játra.....	196
2.7 Tonsilla palatina – Krční mandle.....	178	9 Vesica biliaris (fellea) – Žlučník.....	199
2.8 Glandulae salivariae – Slinné žlázy.....	180	10 Pancreas – Slivka.....	200
3 Pharynx – Hltan.....	182	11 Peritoneum – Pobřišnice.....	201
4 Oesophagus – Jícen.....	185	12 Otázky a obrázky k opakování.....	202
5 Gaster – Žaludek.....	186	13 Poděkování recenzentům a použitá literatura.....	204
6 Intestinum tenue – Tenké střevo.....	188		
6.1 Duodenum – Dvanáctník.....	188		

1 Obecná stavba dýchacího systému.....	206	8 Bronchi – Průdušky.....	215
2 Nasus – Nos.....	206	9 Pulmones – Plíce.....	216
3 Cavitas nasi – Nosní dutina.....	207	10 Pleura – Pohrudnice a poplcnice.....	220
4 Sinus paranasales – Vedlejší nosní dutiny.....	208	11 Mechanismus dýchacích pohybů.....	221
5 Pharynx – Hltan.....	209	12 Tabuška – Svaly hrtanu podle funkce.....	222
6 Larynx – Hrtan.....	210	13 Otázky a obrázky k opakování.....	222
7 Trachea – Průdušnice.....	214	14 Poděkování recenzentům a použitá literatura.....	224

1 Obecná stavba močového systému	226	6 Urethra feminina – Ženská močová trubice	233
2 Renes – Ledviny	227	7 Mechanismus močení	233
3 Pelvis renalis et calices renales – Ledvinná pánvička a kalichy	230	8 Otázky a obrázky k opakování	234
4 Ureter – Močovod	230	9 Poděkování recenzentům a použitá literatura	236
5 Vesica urinaria – Močový měchýř	231		

1 Vývoj pohlavního systému	238	3 Organa genitalia feminina – Ženské pohlavní orgány	249
2 Organa genitalia masculina – Mužské pohlavní orgány	239	3.1 Ovarium – Vaječník	250
2.1 Testis – Varle	240	3.2 Tuba uterina – Vejcovod	251
2.2 Epididymis – Nadvarle	242	3.3 Uterus – Děloha	252
2.3 Ductus deferens – Chámovod	243	3.4 Vagina – Pochva	254
2.4 Funiculus spermaticus – Semenný provazec	243	3.5 Organa genitalia feminina externa (Vulva) – Vnější ženské pohlavní orgány	255
2.5 Glandulae vesiculosae – Měchýřkové žlázy	244	3.6 Perineum et muscoli perinei – Hráz a hrázové svaly	256
2.6 Glandulae bulbourethrales	244	4 Anatomie v těhotenství	257
2.7 Prostata – Předstojná žláza (Předstojnice)	245	5 Plodové obaly, placenta a pupečník	258
2.8 Scrotum – Šourek	246	6 Anatomie plodu a porodu	259
2.9 Penis – Pyj	247	7 Otázky a obrázky k opakování	260
2.10 Urethra masculina – Mužská močová trubice	248	8 Poděkování recenzentům a použitá literatura	262

1 Obecná stavba krevních cév	264	4.10 Aorta abdominalis – Břišní srdečnice	287
2 Obecná stavba srdce	265	4.10.1 Truncus coeliacus – Břišní kmen	288
3 Cor – Srdce	266	4.10.2 Arteria mesenterica superior et inferior – Horní a dolní okružní tepna	289
3.1 Atrium dextrum – Pravá síň	268	4.11 Arteria iliaca communis – Společná pánevní tepna	290
3.2 Ventriculus dexter – Pravá komora	269	4.11.1 Arteria iliaca interna – Vnitřní pánevní tepna (parietální větve)	290
3.3 Atrium sinistrum – Levá síň	270	4.11.2 Arteria iliaca interna – Vnitřní pánevní tepna (viscerální větve)	291
3.4 Ventriculus sinister – Levá komora	271	4.11.3 Arteria iliaca externa – Vnější pánevní tepna	291
3.5 Valvae – Chlopně	272	4.12 Arteria femoralis et arteria poplitea	292
3.6 Srdeční skelet	273	4.13 Arteria tibialis anterior et posterior	293
3.7 Complexus stimulans cordis – Převodní srdeční systém	273	5 Venae – Žíly	294
3.8 Arteria coronariae – Věnitě tepny	274	5.1 Vena cava superior – Horní dutá žíla	294
3.9 Venae cordis – Žíly srdce	275	5.2 Vena jugularis interna – Vnitřní hrdelnice	295
3.10 Fetální krevní oběh	275	5.3 Vena jugularis externa – Vnější hrdelnice	296
3.11 Klinická anatomie srdce a jeho stříhání při pitvě	276	5.4 Vena subclavia et vena axillaris – Podklíčková a podpažní žíla	296
4 Arteriae – Tepny	277	5.5 Venae membri superioris – Žíly horní končetiny	297
4.1 Aorta – Srdečnice	277	5.6 Vena cava inferior – Dolní dutá žíla	297
4.2 Aorta ascendens et arcus aortae – Vzestupná srdečnice a srdečnicový oblouk	277	5.7 Vena portae – Vrátnicová žíla	298
4.3 Arteria carotis communis – Společná krkavice	278	5.8 Portokavální anastomózy	299
4.4 Arteria carotis externa – Vnější krkavice	278	5.9 Kavokavální anastomózy	299
4.4.1 Arteria carotis externa – ventrální a mediální větve	279	5.10 Vena iliaca communis – Společná pánevní žíla	300
4.4.2 Arteria carotis externa – dorzální větve	280	5.10.1 Vena iliaca interna – Vnitřní pánevní žíla	300
4.4.3 Arteria temporalis superficialis – Povrchová spánková tepna	280	5.10.2 Vena iliaca externa – Vnější pánevní žíla	301
4.4.4 Arteria maxillaris – Čelistní tepna	281	5.11 Venae membri inferioris – Žíly dolní končetiny	301
4.5 Arteria subclavia – Podklíčková tepna	282	6 Schémata	302
4.5.1 Arteria vertebralis – Obratlová tepna	282	6.1 Schémata srdce	302
4.5.2 Arteria subclavia – ostatní větve	283	6.2 Schémata tepen	304
4.6 Arteria axillaris – Podpažní tepna	284	6.3 Schémata žil	310
4.7 Arteria brachialis – Pažní tepna	284	7 Tabulka	
4.8 Arteria radialis, Arteria ulnaris, Arcus palmaris superficialis et profundus	285	7.1 Tabulka venae perforantes – perforátory	311
4.9 Aorta thoracica – Hrudní srdečnice	286	8 Otázky a obrázky k opakování	314
		9 Poděkování recenzentům a použitá literatura	316

1 Lymfatický a imunitní systém – Mízní a obranný systém.....	318	8.5 Nodi lymphoidei abdominis – Mízní uzliny břicha.....	327
2 Vasa lymphatica – Mízní cévy	319	8.6 Nodi lymphoidei pelvis – Mízní uzliny pánve.....	328
3 Thymus – Brzlík	320	8.7 Nodi lymphoidei membri inferioris – Mízní uzliny dolních končetin	328
4 Medulla ossium – Kostní dřevina.....	320	8.8 Spádové uzliny orgánů dýchacího a trávicího systému.....	329
5 Splen (Lien) – Slezina.....	321	8.9 Spádové uzliny orgánů močového a pohlavního systému.....	330
6 Tonsillae – Mandle	322	9 Schémata.....	331
7 Neopouzdržená mízní tkáň.....	323	9.1 Lymfatická drenáž z břicha a pánve (uzliny).....	331
8 Nodi lymphoidei – Mízní uzliny.....	323	9.2 Lymfatická drenáž z břicha a pánve (mízní kmeny).....	331
8.1 Nodi lymphoidei capitis – Mízní uzliny hlavy.....	324	10 Otázky a obrázky k opakování	332
8.2 Nodi lymphoidei colli – Mízní uzliny krku	324	11 Poděkování recenzentům a použitá literatura	334
8.3 Nodi lymphoidei membri superioris – Mízní uzliny horní končetiny	325		
8.4 Nodi lymphoidei thoracis – Mízní uzliny hrudníku	326		

1 Obecná stavba PNS	336	3.9 N. IX Nervus glossopharyngeus – Jazykohltanový nerv	363
1.1 Obecná stavba míšního nervu	337	3.10 N. X Nervus vagus – Bloudivý nerv.....	364
1.2 Reflexní oblouk	338	3.11 N. XI Nervus accessorius – Přídavný nerv.....	366
2 Nervi spinales – Míšní nervy.....	339	3.12 N. XII Nervus hypoglossus – Podjazykový nerv	366
2.1 Plexus cervicalis – Krční pletěň (C1–C4).....	340	4 Autonomní nervový systém.....	367
2.2 Plexus brachialis – Pažní pletěň (C4–T1).....	342	4.1 Sympatikus	368
2.2.1 Pars supraclavicularis	342	4.2 Parasympatikus	371
2.2.2 Pars infraclavicularis	343	4.3 Smíšené autonomní pletěně.....	372
2.3 Nervi thoracici – Hrudní nervy (T1–T12).....	346	4.4 Enterický nervový systém	374
2.4 Plexus lumbalis – Bederní pletěň (T12–L4).....	346	5 Schémata.....	375
2.5 Plexus sacralis – Křížová pletěň (L4–S4).....	348	5.1 Schéma PNS	375
2.6 Areae radicales (dermatomy a myotomy)	350	5.2 Plexus cervicalis	375
2.7 Areae nervinae.....	351	5.3 Plexus brachialis.....	376
3 Nervi craniales – Hlavové nervy.....	352	5.4 Plexus brachialis – koncové větve	376
3.1 N. I Nervus olfactorius – Čichový nerv.....	354	5.5 Plexus lumbalis et sacralis	378
3.2 N. II Nervus opticus – Zrakový nerv.....	354	5.6 Plexus sacralis – větve.....	379
3.3 N. III Nervus oculomotorius – Okohybný nerv	355	5.7 N. I, II, III, IV, VI.....	380
3.4 N. IV Nervus trochlearis – Kladkový nerv.....	355	5.8 N. V	381
3.5 N. V Nervus trigeminus – Trojklaný nerv.....	356	5.9 N. VII, VIII, IX	382
3.6 N. VI Nervus abducens – Odtahovací nerv.....	360	5.10 N. X, XI, XII.....	383
3.7 N. VII Nervus facialis – Lícni nerv	360	5.11 Parasympatikus a sympatikus hlavy	384
3.8 N. VIII Nervus vestibulocochlearis – Sluchorovnovážný nerv.....	362	6 Otázky a obrázky k opakování	385
		7 Poděkování recenzentům a použitá literatura	388